

Sygn. akt III U 353/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Mirosław Kowalewski</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2019r. w Suwałkach

sprawy **F. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wypłatę emerytury i odsetki

w związku z odwołaniem F. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 4 marca 2019 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 353/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 04.03.2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w B., powołując się na przepisy ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.), odmówił F. K. prawa do wypłaty świadczenia od 20.12.2017r. do 31.12.2018r. wraz z odsetkami.

Wskazywał, iż prawo do emerytury przyznane prawomocnym wyrokiem z 28.08.2018r. o 20.12.2017r., na podstawie art. 103a zostało zawieszona. Natomiast wniosek o podjęcie wypłaty emerytury wraz ze świadectwem pracy potwierdzającym rozwiązaniem umowy o pracę, został złożony 08.01.2019r. i podjęcie wypłaty świadczenia nastąpiło począwszy od 01.01.2019r. tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek.

W odwołaniu od tej decyzji F. K. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do wypłaty emerytury za okres od 20.12.2017r. do 31.12.2018r. wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia terminów płatności do dnia zapłaty, zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 300 ze zm.). Argumentował, że decyzją z 11.01.2018r. odmówiono mu prawa do emerytury w związku z niewykazaniem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Nie wskazano w tej decyzji, że prawo do tego świadczenia jest uzależnione również od rozwiązania umowy o pracę. Składając wniosek o emeryturę we wrześniu 2017r. nie wiedział o istnieniu tego dodatkowego obowiązku. Odwołał się od decyzji organu rentowego do Sądu Okręgowego w Suwałkach Wyrokiem z

28.09.2018r. sygn. III U 277/18 Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury od 20.12.2017r. Dopiero w decyzji z 29.11.2018r. organ rentowy wskazał, że wypłata emerytury nastąpi po rozwiązaniu przez niego stosunku pracy.

Podniósł, iż nabycie prawa i wypłaty emerytur regulują przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stosownie do art. 100 ust. 1 tej ustawy, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Zgodnie natomiast z normą art. 129 ust. 1 ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Przepis art. 100 ust. 1 ustawy odnosi się do nabycia prawa do świadczenia, natomiast art. 129 ust. 1 ustawy dotyczy prawa do jego realizacji (faktycznej wypłaty).

Ponadto, zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy, prawo do emerytury ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. W myśl art. 103a, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wskazał, iż istotą art. 103a ustawy jest wyeliminowanie równoczesnego pobierania dwóch świadczeń, to nie tyle wynika z niego obowiązek rozwiązania stosunku pracy przez pracownika, który nabył prawo do emerytury, ile obowiązek dokonania przez niego wyboru, czy decyduje się na pobieranie emerytury, czy też na pozostawanie w stosunku pracy i pobieranie wynagrodzenia za pracę. Do chwili ustalenia w decyzji organu rentowego prawa do emerytury ubezpieczony jest pozbawiony możliwości dokonania wyboru pomiędzy statusem emeryta a statusem pracowniczym, bo statusu emeryta jeszcze nie posiadał. Jego zdaniem przepis art. 103a ustawy należy interpretować w ten sposób, że w razie ustalenia prawa do emerytury orzeczeniem organu odwoławczego, zawieszenie jej wypłaty w przypadku kontynuowania przez emeryta zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy (pracodawców) nie może nastąpić przed dniem ustalenia nabycia prawa do emerytury w decyzji organu rentowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 22.02.2007 r. I UK 229/06). Powołał się również na pogląd literatury, iż w przypadku ustalenia prawa do świadczenia przez organ odwoławczy (Sąd) skutki prawne wynikające z art. 103a niweczyć należy za okres od daty przyznania uprawnień ubezpieczeniowych do dnia wydania decyzji wykonawczej przez organ rentowy, co oznacza rekompensowanie ubezpieczonemu konieczności oczekiwania na ustalenie prawa ze środków FUS (Kamil Antonów, Komentarz do art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Dodatkowo zwrócił uwagę, że w decyzji o zawieszeniu emerytury organ rentowy nie określił daty wstecznej jej zawieszenia (od 20 grudnia 2017r.), zatem skutki zawieszenia należy przyjmować od dnia uprawomocnienia się tej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

F. K. (ur. (...)) w dniu 27.09.2017r. złożył wniosek o emeryturę. We wniosku wskazał, że pozostaje w stosunku pracy z (...)Sp. z o.o. Sp. k. Decyzją z 11.01.2018r. organ rentowy odmówił mu prawa do świadczenia z uwagi na niewykazanie co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W wyniku odwołania wnioskodawcy od tej decyzji sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy, który prawomocnym wyrokiem z 28.09.018r. sygn. III U 277/18 przyznał odwołującemu prawo do emerytury o 20.12.2017r. Wyrok stał się prawomocny 08.11.2018r. i decyzją z 29.11.2018r. organ rentowy wykonując go przyznał odwołującemu prawo do emerytury od 20.12.2017r. Wyliczył wysokość świadczenia emerytalnego na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i dodatkowo poinformował odwołującego, że wypłata świadczenia ulega zawieszeniu w związku z kontynuowaniem zatrudnienia. Dnia 30.12.2018r. nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy łączącego odwołującego ze spółką (...) na podstawie art. 30 §1 pkt 1 kp (porozumienie stron). W dniu 08.01.2019r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego i podjęcie jego wypłaty, dołączając odpis świadectwa pracy.

Decyzją z 22.01.2019r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia emerytalnego od 01.1.2019r. ponownie ustalając jego wysokość.

W dniu 01.01.2019r. odwołujący podjął ponownie zatrudnienie w(...)sp. z o.o. sp. k. (k. 135 akt ZUS).

W dniu 27.02.2019. odwołujący wystąpił z wnioskiem o wypłatę świadczenia za okres od 20.12.2017r. do 31.12.2018r. wraz odsetkami.

Powyższe ustalenia nie były sporne.

Sąd zważył, co następuje:

Jak stanowi art. 103a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.) prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Zgodnie z przytoczonym wyżej stanem faktycznym w okresie od przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury w warunkach szczególnych do 30.12.2018r. był on zatrudniony w(...)Sp. Z o.o. Sp. k i z tego tytułu uzyskiwał przychody. Z tego względu przepis art. 103a ustawy ma do niego zastosowanie, ponieważ w dacie nabycia prawa do emerytury i po jej nabyciu kontynuował zatrudnienie u tego samego pracodawcy. Podkreślić należy, że art. 103a wyrokiem z 13.11.2012r. sygn. K 2/12 był uznany przez trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ale tylko częściowo, bowiem wyłączył jego zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury od dnia 8.01.2009 r. do 31.12.2010 r. Zastosowanie art. 103a wobec wszystkich pozostałych pracowników emerytów nie narusza wzorców konstytucyjnych przez Trybunał Konstytucyjny. Ponieważ odwołujący do 30.12. 2018r. pozostawał w zatrudnieniu, ma do niego zastosowanie art. 103a ustawy. Jeżeli wnioskodawca podjął decyzję o kontynuowaniu zatrudnienia w chwili złożenia wniosku o emeryturę, to musiał się liczyć z faktem, że pomimo korzystnej decyzji o przyznaniu prawa do emerytury do wypłaty emerytury dojść nie może z powodu kontynuowania zatrudnienia. W sytuacji, gdyby wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy, to niewątpliwie uzyskałby prawo do wypłaty emerytury od wcześniejszej daty. Nie ma jednak podstawy do ustalenia prawa do wypłaty emerytury w sytuacji kontynuowania zatrudnienia za okres kiedy toczyło się postępowanie w sądzie, bo wówczas stawałoby to wnioskodawcę w korzystniejszej sytuacji od innych emerytów, a prawo nie może godzić w konstytucyjną zasadę równości wobec prawa.

Sporna kwestia daty wypłaty emerytury należnej osobie, która nabyła prawo do tego świadczenia na skutek orzeczenia organu odwoławczego, była przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. W odwołaniu skarżący reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, powoływał się na jeden odosobniony pogląd zaprezentowany w wyroku Sądu Najwyższego z 22.02.2007r. sygn. I UK 229/06, pomijając cały szereg późniejszych orzeczeń w tej kwestii. Sąd Najwyższy w wyroku z 08.11.2017r., III UK 227/16 zwrócił uwagę, że "pogląd, wyrażony w wyroku z dnia 22.02.2007r., I UK 229/06, nie spotkał się wszakże z aprobatą w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym podkreślano, że mogły go uzasadniać jedynie szczególne okoliczności faktyczne sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z 6.05.2010 r., III UK 91/09, oraz z 10.10.2010 r., II UK 150/10)." Należy zaznaczyć, że przywołane w tym wyroku orzeczenia zapadły w stanach faktycznych analogicznych do stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie tj. gdy prawo do emerytury zostało przyznane wyrokiem sądu, a organ rentowy, wykonując wyrok i przyznając to prawo, zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Ponadto w wyroku z 03.03.2011r. sygn. II UK 299/10, Sąd Najwyższy nie podzielił poglądu wyrażonego w sprawie I UK 229/06, argumentując, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego i jednolitym stanowiskiem doktryny prawa ubezpieczeń społecznych, przepisy prawa ubezpieczeń społecznych powinny być wykładane ściśle (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11.11.2008 r., I UZP 6/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.11.1999r., II UKN 187/99, wyrok z 16.08.2005r. sygn. I UK 378/04.), co oznacza w zasadzie prymat

dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej i wykładni historycznej lub celowościowej (funkcjonalnej, na jaką powołuje się apelujący).

Wykładnia językowa (gramatyczna) art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej (obecnie art. 103a), na co zwrócił uwagę także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22.02.2007r. I UK 229/06, wskazuje jednoznacznie, iż przepis ten zawsze rodzi skutek zawieszający prawo do emerytury (polegający na wstrzymaniu wypłaty świadczenia) w sytuacji kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego, bez względu na to, czy decyzja ta została wydana niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o prawo do emerytury, czy też w wykonaniu orzeczenia organu odwoławczego (sądu). Należy zauważyć, że zdaniem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 3.03.2011 r. sygn. II UK 299/10, argumentem świadczącym przeciwko wykładni art. 103 ust. 2a zaprezentowanej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22.02.2007r. jest również to, że proponowany tam sposób rozumienia tego przepisu różnicowałby sytuację prawną ubezpieczonych ubiegających się o prawo do emerytury i spełniających (obiektywnie) warunki nabycia tego prawa jedynie z uwagi na długość okresu oczekiwania na potwierdzenie owych uprawnień. Dokonana w taki sposób wykładnia musiałaby prowadzić do uznania, że mamy w gruncie rzeczy do czynienia z dwoma różnymi przepisami, z których jeden znajduje zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych bezspornie spełniających warunki nabycia prawa do emerytury, drugi zaś jest stosowany w odniesieniu do tych, których uprawnienia emerytalne zostaną potwierdzone dopiero w postępowaniu odwoławczym (sądowym). Żadne ze sformułowań użytych w art. 103 ust. 2a takiego zróżnicowania jednak nie uzasadnia. Jednocześnie zwrócono uwagę, że osoba ubiegająca się o emeryturę i pozostająca w zatrudnieniu (tak jak wnioskodawca) musiała liczyć się z tym, iż z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków niezbędnych do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia wprawdzie prawo to uzyska, jednakże realizacja tego prawa na jej rzecz (wypłata świadczenia) nastąpi dopiero wówczas, gdy rozwiąże ona stosunek pracy łączący ją z pracodawcą (pracodawcami), na rzecz którego świadczyła pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W przeciwnym razie prawo do emerytury ulegnie zawieszeniu, skutkując wstrzymaniem jego realizacji do czasu rozwiązania stosunku pracy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt